

A Hód Napja 2012

Iklódbördőce

Indító: Sabján Krisztián

1. állomás: Népdaléneklés + gémeskút	(Bazsika Enikő)	11 pont
2. állomás: „Vadászat apróvadra” (Magaslesből karikába)	(Baranyi László)	9 pont
3. állomás: Olajkút – Tájhasznosítás	(Bazsika Ágnes)	11 pont
4. állomás: Kerka-part – Természetvédelem, hódok	(Benedek Miklós)	10 pont
5. állomás: Átkelés a Csertán	(Böröcz Zsolt)	9 pont
6. állomás: Szécsisziget, útkeresztődés - Épített örökség	(Pfeiffer Edit)	10 pont
7. állomás: Kilátó - Néprajz, nyelvjárás	(Porkoláb Éva, Balázs Júlia)	10 / 11 pont
8. állomás: Zala vármegye Trianon előtt és után	(Weinhoffer Tibor)	10 pont
+1 állomás: Cél, menetlevél	(Gyuricza László)	10 pont

90 / 91 pont

1. állomás: Népdal

Vezető: Bazsika Enikő

Népdal:

Az előre elküldött 3 népdalból az állomásvezető által kiválasztottat kell elénekelni! 10 pont

Mi ez az objektum? (gémeskút maradványa) 1 pont

Össz.: 11 pont

2. állomás: Vadászat apróvadra - Magaslesből karikába (vezető: Baranyi László)

A magaslesből a kislabdát a karikába kell dobni! (Az apróvadat kell eltalálni!)

3 fő x 3 dobás = **9 pont**

3. állomás: olajkút - Tájhasznosítás Vezető: Bazsika Ágnes

1. Mi az, amit itt láttok?

(olajkút)

1 pont

2. A mai Magyarországon hol és mikor kezdtek először földgázt bányászni?

1) Lovászi 1920 2) *Budafapuszta 1937* 3) Gellénháza 1950 1 pont

3. Mi célból termesztettek/ természetnek elsősorban hajdinát?

1) állati takarmánynak 2) olajat sajtolnak belőle
3) *emberi étkezésre (pl. hurkába töltötték)* 1 pont

4. A határ menti térségben mi volt a legkorábban megjelenő iparág?

1) kőolajbányászat 2) *faipar* 3) textilipar 1 pont

5. Ma a Hetés-Őrségben és a Muravidéken termesztett töknek mely részét használják leginkább?

1) a virágát 2) a termését (a húsát) 3) *a magját* 1 pont

6. Itt, a Kerka és a Cserta mentén a legelőkön mely állatok legeltek csoportosan?

1) *tehenek* b) birkák 3) lovak 1 pont

7. A korábban nagy számban lévő vízimalmok közül hol látható ma is malomépület?

1) Kámaházán 2) *Szécsiszigetben* 3) Iklódbördőcén 1 pont

8. Az erdőgazdálkodás során itt Nyugat-Zalában kb. hány éves korában vágják ki a tölgyet? (Mennyi a vágásérettségi kora?)

1) 40-80 év 2) 80-90 év 3) *110-120 év* 1 pont

9. Az itteni építőanyag-iparnak mi a legfontosabb alapanyaga?

1) homok 2) *agyag* 3) mészkő 1 pont

10. Az idegenforgalom jelenleg hol nem hasznosítja még a rendelkezésre álló termálvizet?

1) Lenti 2) Lendva 3) *Szilvág* 4) Moravske Toplice/ Alsómarác

11. A vadászat szempontjából melyik állatfaj a legértékesebb Nyugat-Zalában?

1) vaddisznó 2) *gímszarvas* 3) őz 1 pont

Össz: 11 pont

4. állomás: A Kerka partján – Természetvédelem, hódok Vezető: Benedek Miklós

1. Melyik egykori (ős)folyó halmozta fel az üledéket, amely a Lendva-hegyet és a Tenkevidéket alkotja?

- 1) Ős-Zala 2) Ős-Rába x) *Ős-Mura* 1 pont

2. Melyik tájon a legtöbb az évi csapadékmennyiség? 1 pont

- 1) *Őrség (Kercaszomor)* 2) Hetés-Göcsej (Lenti) x) Dél-Göcsej (Szécsisziget)

3. Melyik NEM Natura 2000 terület? 1 pont

- 1) Kerka-völgy 2) *Tenke/ Lendva-hegy* x) Kebele-völgy 4) Vétyem

4. Melyik NEM él a Kerkamente Naturpark területén?

- 1) fekete gólya 2) fehér gólya 3) jégmadár 4) *gyurgyalag* 1 pont

5. Melyik NEM jellemző növénye a Kerka-Cserta ártéri területének? 1 pont

- 1) kockás kotuliliom 2) tavaszi tőzike 3) *lónyelvű csodabogyó* 4) sárgaliliom

6. Korábban miért vadászták leginkább a hódokat?

- 1) *mirigyeiért (gyógyírként használták)*
2) húzáért (jellegzetes karácsonyi ételként fogyasztották)
x) bőréért (bőr használati tárgyakat készítettek belőle) 1 pont

7. Az iklódbördőcei fás legelőn hol találkozhatunk nagy szarvasbogárral és orrszarvúbogárral? 1 pont

- 1) az öreg bükkfákban
2) *az öreg tölgyfákban*
x) a viszonylag fiatal fenyőkben

8. Hol alakít ki lakóhelyet magának az eurázsiai hód? 1 pont

- 1) mindig hódvárat épít 2) *partfalban építi ki a vackát* x) part menti fák alacsonyabb ágain alszik

9. Mi utal itt arra a környezetünkben, hogy itt hódok élnek?

- 1) a part közelében jellegzetes utakat „járnak ki”
2) a patakba benyúló ágakat hódvárok formájába összeépítik
3) *ceruzaszerűen „kihegyezik”, elrágják a fák törzsét, amelyek kidőlnek*
4) a bokrok, fák alacsony ágainak levelét teljesen lerágják 1 pont

10. Hogy kerültek ide a hódok?

- 1) több száz éve folyamatosan itt élnek
2) 2000 körül telepítették őket ide a Kerkába és a Csertába
x) *1996-ban telepítették őket a Duna-Dráva területére, és onnét felúsztak* 1 pont

Össz: 10 pont

5. állomás: Átkelés a Csertán, kidőlt fákon keresztül

Vezető: Böröcz Zsolt

Segítség nélkül: nehezebb változat 3 pont/fő

Segítség nélkül: könnyebb változat 2 pont/fő

Segítséggel 1 pont/fő

Max: 9 pont

6. állomás: Szécsisziget, útkereszteződés - Épített örökség

Vezető: Pfeiffer Edit

Ismerd fel a képeket, és nevezd meg a településeket!

10 pont

1. Izakovci (Csónakmalom)

2. Lendva (Látkép a várral)

3. Iklódbördöce (Mároki-kápolna)

4. Bakónaki-tó (Szent Vid-kápolna)

5. Pankasz (Szoknyás harangláb)

6. Szalafő – Pityerszer

7. Selo/Nagytótlak (Körtemplom)

8. Szécsisziget (Bivalyrezervátum)

9. Szécsisziget (Vízimalom)

10. Velemér (Koragótikus templom)

7. állomás (Középiskola): Kilátó - Néprajz, nyelvjárás Vezető: Balázs Júlia

1. Hogyan határolható be Hetés néprajzi táj? 1 pont

1. a magyar-szlovén határ és a Kerka közti terület a mai Magyarországon
2. a mai Szlovéniában a Muravidéken elhelyezkedő néprajzi táj
3. kb. 50 %-ban a mai Magyarországon, 50 %-ban a mai Szlovéniában, a Lenti-Lendva-medencében húzódó néprajzi táj

2. Melyik a legarchaikusabb (legrégebb) alak a hetési nyelvjárásban?

1. busszal utazunk
2. bussza utazunk
3. *bussze utazunk*
4. busszel utazunk

1 pont

3. Mi különbözteti meg a hetési nyelvjárást a göcsejtől és az őrségitől?

1. a nagyfokú ö-zés (pl. *körösz, szömöm, iédös*)
2. az á-zás (pl. *gálamb, hágyamá*)
3. az a-zás (pl. *kapak, adak -'kapok, adok'*)

1 pont

4. Az egykori Zala vármegye híres szülöttei közül ki nem a mai szlovén-magyar határvidékről való (nem a Lendvai és a Novai járásból)? 1 pont

1. *Deák Ferenc politikus*
2. *Zala György szobrász*
3. *Gönczi Ferenc néprajzkutató*
4. *Öveges József professzor fizikus*

5 Melyik néprajzi tájon túrázunk most?

1. *Őrség*
2. *Hetés*
3. *Göcsej déli része*

1 pont

6. Melyik növényt nevezik kakukkvirágnak?

1. *hóvirág*
2. *kockás kotuliliom*
3. *sárgaliliom*

1 pont

7. Mi az a fumu, és hol használják ezt a kifejezést (melyik néprajzi tájon)?

- a, *ünnepi kalács*
- b, *Hetésben*

1 pont

8. Mi az a silinga, és miből készítik? 2 pont

- a, *kosár*
- b, *fűzvesszőből*

9. Melyik kézműves mesterség jellegzetes az Őrségben és Hetésben? 1 pont

- a, *fazekasság*
- b, *kéziszövés, szőtteskészítés*

10. Kik azok a gelencsérek (gölöncsérek)? *fazekasok* 1 pont

Össz: 11pont

7. állomás (Ált. isk.): Kilátó – Néprajz, nyelvjárás Vezető: Porkoláb Éva

1. Hogyan határolható be Hetés néprajzi táj? 1 pont

1. a magyar-szlovén határ és a Kerka közti terület a mai Magyarországon
2. a mai Szlovéniában a Muravidéken elhelyezkedő néprajzi táj
3. kb. 50 %-ban a mai Magyarországon, 50 %-ban a mai Szlovéniában, a Lenti-Lendva-medencében húzódó néprajzi táj

2. Melyik a legarchaikusabb (legrégiebb) alak a hetési nyelvjárásban?

1. busszal utazunk
2. bussza utazunk
3. *bussze utazunk*
4. busszel utazunk 1 pont

3. Mi különbözteti meg a hetési nyelvjárást a göcsejtől és az őrségitől?

1. a nagyfokú ö-zés (pl. *körösz, szömöm, iédös*)
2. az á-zás (pl. *gálámb, hágyamá*)
3. az a-zás (pl. *kapak, adak -'kapok, adok'*) 1 pont

4. Az egykori Zala vármegye híres szülöttei közül ki nem a mai szlovén-magyar határvidékről való (nem a Lendvai és a Novai járásból)? 1 pont

1. *Deák Ferenc politikus*
2. Zala György szobrász
3. Gönczi Ferenc néprajzkutató
4. Öveges József professzor fizikus

5. Melyik néprajzi tájon túrázunk most?

1. Őrség 2. Hetés 3. *Göcsej déli része* 1 pont

6. Melyik növényt nevezik kakukkvirágnak?

1. hóvirág 2. *kockás kotuliliom* 3. sárgaliliom 1 pont

7. Mi az a fumu, és hol használják ezt a kifejezést (melyik néprajzi tájon)?

- a, *ünnepi kalács Hetésben* b, fejfedő Őrségben c, kisebb hordó Göcsejben 1 pont

8. Mi az a silinga, és miből készítik? 1 pont

- a, *kosár fűz vesszőből* b, szalmából készült tárolóedény c, fából készült gereblye

9. Melyik kézműves mesterség jellegzetes Hetésben? 1 pont

- a, fazekasság b, *kéziszövés, szőtteskészítés* c, szíjgyártás

10. Kik azok a gelencsérek (gölöncsérek)?

- a, favágók b, molnárok c, *fazekasok* 1 pont

Össz: 10 pont

8. állomás: Zala vármegye Trianon előtt és után Vezető: Weinoffer Tibor

1. Trianon előtt, az 1897. évi térképeken ez a terület (Iklódbördőce) melyik járáshoz tartozott? (Akkor mint Kerkaiklód és Bördőce!)

(Novai járás) 1 pont

2. Zala vármegyében melyik járás volt a legnagyobb?

(Lendvai járás) 1 pont

3. Melyik évtizedben volt kiemelkedően jelentős a bevásárló turizmus Lentiben?

(1990-es évek) 1 pont

4. Melyik család nevéhez kötődik a lenti és a lendvai vár építése? 1 pont

1. *Bánffy* 2. Szapáry 3. *Andrássy*

5. Hol volt a „hetési temető”? (Mi volt Hetés központja Trianon előtt?)

1. Zalasombatfa 2. *Dobronak* 3. Lendva 4. Kámaháza 1 pont

6. Mikor szedték föl a síneket Lendva és Rédics között? (Mikor szűnt meg a Zalaegerszeg – Lendva – /Csáktornya/ vasútvonal?) 1 pont

1. az 1920-as években 2. a II. világháború alatt 3. *az 1950-es években*

7. Melyik járás NEM tartozott Zala vármegyéhez? 1 pont

1. Balatonfüredi járás 2. Tapolcai járás 3. *Muraszombati járás* 4. Csáktornyai járás

8. A trianoni elcsatolással kb. hány magyar nemzetiségű lakos került a határon túlra, a mai Szlovénia területére, kisebbségi sorsba?

1. 5 – 6.000 lakos 2. 10 – 15.000 lakos 3. *20 – 22.000 lakos* 1 pont

9. Melyik év volt az utolsó, amikor Magyarország része volt Lendva?

1. 1919 2. 1920 3. *1945* 1 pont

10. Az elmúlt 100 évben (1892-től) melyik pénz nem volt hivatalos Lendván?

1. korona 2. *forint* 3. tolar 4. pengő 5. dinár 1 pont

Összesen: 10 pont

Cél - Mároki-kápolna

Vezető: Dr. Gyuricza László

Beérkezés, a menetlevelek értékelése

Max: 10 pont